

Specifikace školní přijímací zkoušky 2023

Diktát z českého jazyka

Diktát tvoří souvislý smysluplný text o délce cca 120 slov, 10 – 15 vět či souvětí. Text je nejprve přečten celý, pak po větných celcích a nakonec jednotlivé věty. Na konci je znovu přečten celý text. Čas vyhrazený na diktát je cca 20 minut + závěrečná kontrola (25 minut celkem). Psát je potřeba čitelně, na typu písma nezáleží, ale je nezbytné rozlišovat velká a malá písmena. Bodování: od maxima 25 bodů se odečítá 1 bod za každou hrubou chybu (v pravopisném jevu, který má žák umět) nebo za 3 drobné chyby; minimum je 0 bodů. Odečítají se pouze celé body.

Ukázka [diktátu](#) je na webu školy, případně ve školních ročenkách.

Požadavky na vědomosti a dovednosti, které mohou být ověřovány v rámci přijímací zkoušky na AG z českého jazyka, jsou

- ve shodě se specifikací didaktického testu pro osmiletá gymnázia Požadavky na uchazeče, který bude skládat jednotnou zkoušku z českého jazyka a literatury v rámci přijímacího řízení do prvního ročníku osmiletého gymnázia,
- formulovány v souvislosti s RVP ZV a zahrnují požadavky na vědomosti a dovednosti uchazeče v oblasti: jazyková výchova.

Uchazeč o vzdělávání v osmiletém gymnáziu prokáže osvojení následujících vědomostí a dovedností z pravidel českého pravopisu:

- ovládá lexikální pravopis;
- ovládá základy pravopisu morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých);
- ovládá základy pravopisu syntaktického (shoda přísudku s podmětem, psaní čárek v jednoduchých souvětích).

Učivo

- zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
- slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
- skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

- Konkrétněji pravopis:
 - souhláskové skupiny (i vzniklé při odvozování),
 - -bě, -pě, -vě, -mě,
 - i/y v kořenech i koncovech,
 - předpony s-, z-, vz- a předložky s(e), z(e),
 - čárka v souvětí, oslovení,
 - základní poučení o psaní velkých písmen.

Výstupy dle RVP

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Pravopisné jevy v diktátu vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro 1. stupeň ZŠ; z maxima 25 bodů se odečítá 1 bod za každou hrubou chybu (v testovaném pravopisném jevu), 1 bod za každé 3 drobné chyby.

Test studijních dovedností

Test studijních dovedností se skládá z pěti okruhů, za každý z nich může žák získat 0 - 5 bodů. Udělují se pouze celé body. Za zcela špatnou nebo žádnou odpověď nezíská žák žádný bod, ani žádný neztrácí.

Test studijních dovedností se zaměřuje na prověřování krátkodobé paměti vizuální a sluchové, kreativity, schopnosti soustředit se a schopnosti samostatně dle zadaných instrukcí vytvořit krátký logicky členěný text.

Ukázka testu studijních dovedností je na webu školy:

https://www.arcig.cz/sites/default/files/2023_studijni_dovednosti-vzor.pdf

Veškeré otázky testu studijních dovedností vycházejí z Rámcově vzdělávacího plánu pro 1. stupeň ZŠ (RVP).

Okruhy podrobněji:

- 1) Uchazeči jednou uslyší nahrávku obsahující 20 slovních spojení. Jejich úkolem bude si jich co nejvíce přesně zapamatovat. Po krátké přestávce budou uchazeči odpovídat na několik otázek týkajících se slyšených slovních spojení. Příklad otázky: „V nahrávce zaznělo několik slovních spojení popisujících hudební nástroje. Napište alespoň dvě tato spojení.“ Body se započítávají pouze za přesně reprodukováná spojení.

- 2) Uchazeči dle zadání (4 - 5 vět, minimálně 30 slov, předložky se nepočítají) napíšou krátký slohový útvar (například vypravování, reklama). Hodnotí se: dodržení rozsahu - maximálně 2 body, gramatická správnost (bez hrubých chyb) - 1 bod, správná větná stavba (podmět, přísudek, slovosled apod.) - 1 bod, logická návaznost textu - 1 bod.
- 3) Uchazeči napíšou popis (například postupu, věci...). Postup uchazeči popíšou v pěti navazujících krocích, každý jednou celou větou. Hodnotí se: úplnost postupu - maximálně 2 body, gramatická správnost (bez hrubých chyb) - 1 bod, správná větná stavba (podmět, přísudek, slovosled apod.) - 1 bod, návaznost jednotlivých kroků - 1 bod.
- 4) Uchazeči tvoří slova z předem daných písmen dle zadání. U písmen nelze měnit diakritiku a používat je více než jednou v každém slově. Body se započítávají jen za česká podstatná jména v prvním pádu jednotného nebo množného čísla začínající malým písmenem (tedy ne vlastní jména) ve spisovném tvaru.
- 5) Uchazeči uvidí na dobu 45 sekund 12 obrázků. Po uplynutí daného času a odpovědi na jednoduchou otázku uchazeči zapisují co nejvíce obrázků, které si zapamatovali. Příklad bodování: 12 správných obrázků - 5 bodů, 11-10 správných obrázků - 4 body, 9-8 správných obrázků - 3 body, 7 správných obrázků - 2 body, 6 správných obrázků - 1 bod. Za špatnou odpověď na jednoduchou otázku nebo uvedený špatný obrázek se odečítá 1 bod. Minimum za úlohu je 0 bodů.

Učivo:

- **naslouchání** – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **písemný projev** – žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování
- **čtení** – praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)

Výstupy dle RVP

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti